

U S N E S E N Í

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců Mgr. Martina Kříže a JUDr. Ivanky Havlíkové v právní věci žalobce: **P. Č.**, bytem B., adresa pro doručování poste restante, Č., proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Praha 1, Národní třída 16, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 26.5.2010 č.j. 1381/10

t a k t o :

- I. Návrh žalobce na přerušení řízení se zamítá.**
- II. Žádost žalobce o povolení posečkání s úhradou soudního poplatku se zamítá.**
- III. Řízení se zastavuje.**
- IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované ze dne 26.5.2010 č.j. 1381/10 byl žalobci podle § 18 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“) určen k poskytnutí právní služby advokát JUDr. K.

Rozhodnutím ze dne 7.6.2010 č.j. 1533/10 žalovaná zrušila výše uvedené rozhodnutí ze dne 26.5.2010 č.j. 1381/10 o určení advokáta k poskytnutí právní služby žalobci.

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 26.5.2010 č.j. 1381/10 a dále zrušení rozhodnutí žalované ze dne 7.6.2010 č.j. 1533/10 pro jejich nezákonnost. Ve vztahu k rozhodnutí žalované ze dne 26.5.2010 č.j. 1381/10 v podané žalobě namítl, že toto rozhodnutí odporuje podkladu - žádosti i zákonným předpisům a způsobuje protiprávní stav, v jehož důsledku může být advokát JUDr. K., může vydávat směšné posudky o síle rozhodování o věci samé a odmítat právní službu dovoleným obcházením zákona. Žalobce žádal o bezplatné poskytnutí jediné služby spočívající v zastupování před Ústavním soudem, nežádal o vypracování právního rozboru. Potřebné zastoupení je dle žalobce ohroženo, neboť napadené rozhodnutí stanovuje možnost odepření plnění ze strany advokáta v případě, že advokát vypracuje rozbor případu s odůvodněním, že se jedná o uplatňování zřejmě nedůvodného nároku. Žalovaná upírá žalobci právo oponovat posudku, čímž advokátu poskytuje nástroj svévole. Navíc žalovaná nemá právo požadovat doručení posudku, ale pouze vyrozumění o překážce poskytování služby (§ 18 odst. 2 zákona o advokacii). Dle žalobce odporuje zákonu o advokacii podmínka, podle které právní služba bude žalobci poskytována bezplatně mimo hotových výloh, neboť výjimkou z bezplatnosti může být náhrada za promeškaný čas, nikoliv hotové výdaje. Rovněž

podmínka, podle níž může být zastupování zpětně odejmuto v případě úspěšného výsledku sporu, je v rozporu se zákonem o advokacii. Poměry odůvodňující bezplatné poskytnutí služby se nemohou změnit s následky *ex nunc* a úspěšný výsledek sporu neznamená automaticky přiznání náhrady nákladů řízení. Advokátovi odměna náleží, nezastupuje-li na základě napadeného rozhodnutí. Advokát by rovněž neměl být oprávněn žádat o zrušení určení podle těch ustanovení zákona o advokacii, která uvádí napadené rozhodnutí. Žalovaná též není oprávněna stanovit, že určení advokáta bude zrušeno, pokud žadatel nebude poskytovat součinnost.

Usnesením ze dne 13.7.2010 č.j. 9 A 138/2010 – 6 soud vyloučil návrh žalobce na přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 7.6.2010 č.j. 1533/10 k samostatnému projednání. Řízení o tomto návrhu je u Městského soudu v Praze nadále vedeno pod sp. zn. 9 A 193/2010.

V reakci na výzvu k zaplacení soudního poplatku ze dne 11.10.2010 č.j. 9 A 138/2010 – 8 žalobce soudu zaslal vyplněný formulář „Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků“, z čehož soud dovodil, že žalobce žádá o přiznání osvobození od soudních poplatků. Ze zmíněného „Prohlášení“ vyplývá, že žalobce nemá žádné příjmy z pracovního poměru, z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, z podnikání či z jiné samostatné výdělečné činnosti. Nemá příjmy z hmotného a sociálního zabezpečení a nevlastní žádný majetek. Žalobce pobírá státní příspěvky dle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. K tomu odkázal na písemnosti založené u Městského soudu v Praze pod Spr 362/10.

Žádost žalobce o přiznání osvobození od soudních poplatků Městský soud v Praze usnesením ze dne 3.1.2011 č.j. 9 A 138/2010 - 15 zamítl, neboť dospěl k závěru, že *žaloba zjevně nemůže být úspěšná*. Kasační stížnost, kterou žalobce proti zamítavému usnesení podal, Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 29.6.2011 č.j. 6 Ads 52/2011 – 27 zamítl.

Podáním žaloby vznikla žalobci povinnost zaplatit soudní poplatek za řízení, který byl splatný zároveň s podáním žaloby (§ 2 odst. 2 písm. a/, § 4 odst. 1 písm. a/ a § 7 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů).

Podle ust. § 9 odst. 1 téhož zákona nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.

Jelikož žalobce soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč při podání žaloby nezaplatil, soud jej po nabytí právní moci rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29.6.2011 č.j. 6 Ads 52/2011 – 27, jímž byla s definitivní platností vyřešena otázka existence poplatkové povinnosti žalobce, vyzval, aby tak učinil ve lhůtě do 5 dnů od doručení výzvy k zaplacení soudního poplatku. Výzva k zaplacení soudního poplatku ze dne 13.10.2011 č.j. 9 A 138/2010 - 36 byla žalobci doručena do vlastních rukou dne 27.10.2011. V této výzvě byl žalobce rovněž poučen o tom, že soud řízení zastaví, jestliže poplatek nebude ve stanovené lhůtě v plné výši zaplacen.

Na výzvu ze dne 13.10.2011 k zaplacení soudního poplatku reagoval žalobce jednak podáním ze dne 7.11.2011, v němž navrhl přerušení řízení do doby konečného rozhodnutí „v procesu 9 A 193/10“ s odůvodněním, že výrok tam přezkoumávaného rozhodnutí je odvislý od rozhodnutí přezkoumávaného v předmětném procesu, a dále podáním ze dne 8.11.2011, ve kterém uvedl, že žádá „o povolení posečkání poplatku za žalobu asi na dobu

dvou let a o povolení splátek části poplatku po 2 Kč měsíčně.“ Žádost o povolení posečkáni odůvodnil tím, že jeho sociální poměry se nezměnily a lhůta 5 dnů k zaplacení poplatku je vzhledem k jeho poměrům zjevně nesplnitelná. Nalezení donátora, a stejně tak i poskytovatele úvěru vyžaduje čas. Dodal, že běžná délka řízení u Městského soudu v Praze jsou nejméně dva roky, takže poplatek bude uhrazen ještě před jeho skončením.

Jak již bylo konstatováno shora, v řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 9 A 193/2010 je předmětem soudního přezkumu rozhodnutí žalované ze dne 7.6.2010 č.j. 1533/10, kterým žalovaná zrušila své předchozí rozhodnutí ze dne 26.5.2010 č.j. 1381/10, jímž byl žalobci podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii určen k poskytnutí právní služby advokát JUDr. K. Obě zmíněná rozhodnutí žalované, ač spolu souvisejí, evidentně řeší zcela odlišnou skutkovou situaci, mají jiné právní účinky a také podmínky stanovené zákonem o advokacii pro jejich vydání se liší. Soudní přezkum zákonnosti každého z nich proto může probíhat samostatně a (ne)důvodnost žaloby podané žalobcem proti rozhodnutí žalované ze dne 26.5.2010 č.j. 1381/10 lze posoudit samostatně, aniž by bylo třeba vyčkávat na výsledek soudního řízení ve věci vedené pod sp. zn. 9 A 193/2010. To platí tím spíše při znalosti závěrů obsažených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18.11.2010 č.j. 6 Ads 107/2010 – 47, v němž jmenovaný soud přisvědčil názoru Městského soudu v Praze, že žaloba proti rozhodnutí o určení advokáta Českou advokátní komorou zjevně nemůže být úspěšná, pokud v ní žalobce pouze polemizuje s podmínkami, které plynou přímo ze zákona a jimiž by musela být omezena činnost jakéhokoli advokáta, který by byl takto žalobci určen k poskytování právních služeb (bez ohledu na to, zda se rozhodnutí o těchto podmínkách výslovně zmiňuje či nikoliv). Nezákonnost rozhodnutí žalované o určení advokáta z povahy věci nemůže být způsobena tím, že rozhodnutí výslovně upozorňuje na některé zákonné podmínky, podle nichž např. advokát není povinen poskytnout právní službu, předloží-li žadateli a Komoře důvody, pro které považuje nárok za zřejmě neoprávněný (§ 18 odst. 2 věta pátá zákona o advokacii), resp. předložení takového zdůvodnění se považuje za poskytnutí právní služby.

Z výše uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že v dané věci nejsou splněny podmínky pro přerušení řízení stanovené v § 48 odst. 1 a 2 s.ř.s., a proto v prvním výroku tohoto usnesení návrh žalobce na přerušení řízení jako nedůvodný zamítl.

K zamítnutí žádosti žalobce o povolení posečkáni soudního poplatku vedly soud následující důvody. Žalobce předně tuto žádost podal opožděně. Žádost o posečkáni (§ 156 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve spojení s § 13 odst. 2 zákona o soudních poplatcích) nelze podle názoru soudu podat poté, co marně uplynula lhůta pro zaplacení poplatku. Zákon to sice výslovně nestanoví, ovšem plyne to z povahy věci. Soudní poplatek má (stejně jako klasická daň) svou lhůtu splatnosti. Ta v daném případě skončila uplynutím pěti dnů ode dne 27.10.2011, kdy byla žalobci doručena výzva k zaplacení soudního poplatku ze dne 13.10.2011 č.j. 9 A 138/2010 – 36. K poslednímu dni této lhůty měl být soudní poplatek zaplacen – nebo, domníval-li se účastník, že je u něj dán některý z důvodů podle § 156 odst. 1 písm. a) – e) daňového řádu, měla být k poslednímu dni této lhůty podána žádost o posečkáni. Podle § 156 odst. 4 daňového řádu lze posečkáni povolit nejdříve ode dne splatnosti, a to i zpětně. To však neznamená, že by žádost o posečkáni bylo možné účinně podat kdykoli po dni splatnosti poplatku. Toto ustanovení se týká pouze případů, kdy je žádost podána krátce přede dnem splatnosti, a správce daně (resp. správce poplatku) o ní rozhodne až po uplynutí lhůty splatnosti. Jakmile však uplyne lhůta splatnosti, účastník se pouhým tímto plynutím času dostává do prodlení, spojeného s povinností platit úrok z prodlení, a porušuje tím svou platební povinnost. V takové situaci již není místo pro

posečkání úhrady poplatku. O posečkání s placením poplatku lze tedy účinně žádat pouze tehdy, jestliže účastník má ještě možnost poplatek zaplatit bez jakýchkoli vedlejších sankčních následků – tedy před jeho splatností; po splatnosti poplatku je již taková žádost nepřipustná.

Žalobci marně uplynula lhůta pro zaplacení poplatku dnem 2.11.2011. Jeho žádost o posečkání s úhradou poplatku je datována až dnem 8.11.2011, a již vzhledem k její opožděnosti jí nelze vyhovět.

Dalším důvodem, pro který nemohlo být předmětné žádosti o posečkání vyhověno, je její zjevná účelovost. Žalobce tuto žádost evidentně podal s jediným cílem - vyhnout se splnění poplatkové povinnosti, která na něj v řízení dopadá. Soudu je z úřední činnosti známo, že podání žádosti o posečkání s úhradou poplatku na dobu jednoho až dvou let, resp. žádosti o prodloužení lhůty k zaplacení poplatku o jeden až dva roky, není ze strany žalobce ojedinělým úkonem, ale stalo se v poslední době jeho novou strategií, již reaguje na to, že Městský soud v Praze přestal vyhovovat jeho žádostem o osvobození od soudního poplatku a Nejvyšší správní soud tento postup městského soudu svými rozhodnutími o kasačních stížnostech žalobce potvrzuje. Podávání žádostí tohoto typu Městský soud v Praze považuje za nový způsob, jímž žalobce tentokrát zneužívá institut daňového práva v podobě posečkání s placením poplatku a chce se tak domoci věcného projednání svých žalob, *a to i žalob zjevně neúspěšných*, stejně jako je tomu i této věci, na náklady státu, přestože mu v těchto věcech osvobození od povinnosti platit soudní poplatky podle výroku soudů obou instancí nenáleží. Zneužívání práv ze strany žalobce není nikterak výjimečným jevem, ba naopak, jedná se v podstatě o trvalý stav. O tom mj. svědčí i usnesení ze dne 17.1.2011 sp. zn. I. ÚS 3124/10, v němž Ústavní soud konstatoval, že *žalobce svými zjevně nedůvodnými návrhy permanentně zatěžuje nejen Ústavní soud, ale i soudy obecné a vyvoláváním zbytečných sporů a podáváním žalob, které ani v nejmenším nemají oporu v hmotném právu, odvádí soudy od poskytování ochrany ve věcech, které si toho skutečně vyžadují*. Takové chování v žádném případě nemůže tvořit součást práva na spravedlivý proces coby subjektivního veřejného práva.

Zjevná neúspěšnost žaloby, která je důvodem, pro který nelze žalobce v dané věci osvobodit od soudního poplatku, je tedy dle náhledu soudu významná i pro rozhodnutí o žádosti o posečkání se zaplacením soudního poplatku. Jestliže se žalobcův návrh na zahájení řízení od počátku jeví jako zjevně neúspěšný, vyhovění jeho žádosti o posečkání s poplatkem by se zcela míjelo se smyslem tohoto institutu, jímž je umožnit nemajetným účastníkům domoci se svého práva před soudem, přičemž lze logicky usuzovat, že by mělo jít o takové právo, u něhož nelze předvídat neúspěšnost jeho uplatnění.

I kdyby soud hypoteticky žádosti žalobce o posečkání s placením poplatku vyhověl, minulo by se to u žalobce účinkem. Z toho, jak žalobce dlouhodobě líčí své majetkové a sociální poměry, a rovněž s ohledem na značné množství sporů, které u zdejšího soudu vede (v současnosti více než sto padesát nevyřízených žalob), je zřejmé, že by částku potřebnou na úhradu soudních poplatků spojených s těmito řízeními nemohl zaplatit ani v budoucnu, a tuto částku by od něj nebylo možné ani vymoci. Tvrzení žalobce o tom, že nalezení donátora či poskytovatele úvěru vyžaduje čas, je jen prázdnou proklamací bez reálného obsahu. Nelze totiž pominout, že žalobce svými žalobami iniciuje u zdejšího soudu (a nejen u něj) velký počet řízení již řadu let, a měl tedy dostatek času k tomu, aby si opatřil finanční prostředky nezbytné k vedení těch řízení, kde mu osvobození od soudních poplatků nenáleží.

Daňový řád v § 156 odst. 5 stanoví, že posečkání nesmí být povoleno na dobu delší, než je lhůta pro placení daně. Tato lhůta podle § 160 odst. 1 daňového řádu činí 6 let. Žalobce však žádá o povolení posečkání poplatku za žalobu asi na dobu dvou let a o povolení splátek části poplatku po 2 Kč měsíčně. Pokud by soud jeho žádosti vyhověl, po dobu (asi) dvou let by soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč neplatil vůbec a poté by jej splácel v měsíčních splátkách po 2,- Kč měsíčně. Ročně by tak uhradil celých 24,- Kč, což znamená, že by k úplnému uhrazení soudního poplatku došlo nejdříve za 83 let. Povolení žalobcem požadovaného posečkání by tedy bylo i v příkrém rozporu s § 156 odst. 5 daňového řádu. I tato skutečnost je důvodem, pro který soud ve druhém výroku tohoto usnesení žádost žalobce o povolení posečkání s úhradou soudního poplatku zamítl.

Soud pro úplnost dodává, že posečkání s úhradou soudního poplatku je institutem zcela nenárokovým, nacházejícím se v diskreci rozhodujícího soudce (shodně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3.8.2011 č.j. 6 As 27/2011 – 77).

Jak již bylo konstatováno shora, žalobce soudní poplatek z podané žaloby ve výši 2.000,- Kč při jejím podání nezaplatil, a neučinil tak ani ve lhůtě, která mu byla soudem stanovena ve výzvě ze dne 13.10.2011 č.j. 9 A 138/2010 – 36. Protože soud nevyhověl ani žádosti o povolení posečkání s úhradou soudního poplatku, kterou považuje za další projev zneužití práva ze strany žalobce, v souladu s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve třetím výroku tohoto usnesení rozhodl o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 3 věta první s.ř.s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í :

Proti výroku I. tohoto usnesení není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 3 písm. b/ s.ř.s.). Proti ostatním výrokům tohoto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V Praze dne 7. února 2012

JUDr. Naděžda Řeháková v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Matznerová, DiS.